

HET STUDIEJAAR 1962-1963

REDE

UITGESPROKEN OP DE 16DE SEPTEMBER 1963
BIJ HET EINDE VAN HET STUDIEJAAR 1962-1963

DOOR DE RECTOR MAGNIFICUS

PROF. IR. W. F. EIJSVOOGEL

H. VEENMAN & ZONEN N.V. • WAGENINGEN

*Mijne Heren Leden van het Bestuur der Landbouwhogeschool,
Dames en Heren,*

Wederom staat de Rector voor U om verslag uit te brengen over het studiejaar dat voorbij ging, ditmaal het jaar 1962-'63. Ook ditmaal zal hij zich beperken in het vermelden van zuiver zakelijke gegevens; deze zijn als bijlage bij het gedrukte stuk gevoegd. Daarentegen zal een onderwerp van meer algemeen belang worden besproken waarvoor gekozen is de studie van buitenlanders aan de Landbouwhogeschool.

Verwijlen wij thans allereerst een ogenblik bij hen die ons ontvielen.

Op 8 december 1962 werd het stoffelijk overschot van onze be-treunde oud-vorstin Prinses Wilhelmina in de Koninklijke grafkelder in de Nieuwe Kerk te Delft bijgezet. Ik heb het zeer op prijs gesteld deze plechtigheid te hebben kunnen bijwonen om daarmee, ook namens de Landbouwhogeschool, blijk te geven van onze grote waardering voor deze vorstelijke figuur, aan wie Nederland, in het bijzonder gedurende de wereldoorlog, zeer veel te danken heeft.

Op 28 juni 1963 overleed op 84-jarige leeftijd onze oud-collega Prof. Ir. BOKE VAN DER BURG. Collega VAN DER BURG was een van de weinige nog in leven zijnden, die de Landbouwhogeschool vanaf de oprichting in 1918 gediend hebben. Na de aandacht op zich gevestigd te hebben door onderwijs en organisatorische arbeid op het gebied van de zuivelbereiding in Nederland, werd hij in 1913 benoemd tot leraar aan de toenmalige Hogere Land-, Tuin- en Bosbouwschool en ging in 1918 als hoogleraar voor de Zuivelbereiding naar de nieuw opgerichte hogeschool over. Tot de wereldoorlog bleef hij zeer actief werkzaam; vele publicaties van zijn hand getuigen hiervan. Na de oorlog is hij er in geslaagd het ernstig beschadigde laboratorium voor zuivelbereiding al spoedig weer in bruikbare staat te brengen, doch daarna werd zijn gezondheid slechter en moest hij zich meer en meer in acht nemen. Aan het einde van het studiejaar 1948-'49 werd hij wegens het bereiken van de leeftijdsgrens gepensioneerd. De ouderen onder ons gedenken hem als een prettig collega, die ook na zijn pensionering nog vele malen van zijn belangstelling blijk gaf.

Op 15 juni 1963 overleed de wetenschappelijk hoofdambtenaar A bij de afdeling bosbedrijfsregeling Ir. RADEN SEWANDONO. De heer SEWANDONO studeerde eerst aan de Middelbare Landbouw-

school te Buitenzorg, diende het Gouvernement van Ned. Indië gedurende zes jaar als bosarchitect en zette daarna zijn studie voort aan de Landbouwhogeschool, waar hij in 1931 de graad van landbouwkundig ingenieur verwierf. Daarna was hij weer op Java werkzaam als houtvester en opperhoutvester om als Inspecteur bij het Boswezen te eindigen. In 1950 naar Nederland gekomen was hij korte tijd werkzaam bij het Staatsbosbeheer om daarna naar de Landbouwhogeschool over te gaan, waar zijn grote kennis van de tropische houtsoorten zeer werd gewaardeerd. Een slepende ziekte maakte helaas aan zijn werkzaamheid een eind. De herinnering aan deze rustige, bescheiden figuur zal nog lang blijven voortleven.

De heer P. G. ULTEE, tuinman bij de afdeling tuinbouwplantenteelt overleed na een langdurig ziekbed op 4 december 1962. Ook met hem ging een gewaardeerde kracht van ons heen.

De heer H. VAN DE WETERING, laboratorium-bediende bij de afdeling technologie, kwam op 22 maart 1963, gedurende de vervulling van zijn militaire dienstplicht, tengevolge van een noodlottig ongeval om het leven. Ons ontviel daardoor een jonge veelbelovende kracht.

In de samenstelling van het Bestuur van de Landbouwhogeschool kwam dit jaar een belangrijke verandering omdat de Voorzitter van het Bestuur de heer J. M. VAN BOMMEL VAN VLOTEN, wegens het bereiken van de 70-jarige leeftijd, op 31 december 1962 zijn functie neerlegde. Bij zijn afscheid op 28 december, waarbij hij tot onze grote voldoening door H.M. de Koningin tot Commandeur in de Orde van Oranje Nassau werd benoemd, bleek hoezeer de heer VAN BOMMEL VAN VLOTEN werd gewaardeerd. Onder zijn bestuur heeft de Landbouwhogeschool moeilijke tijden meegemaakt, die echter in de laatste jaren — niet in het minst door zijn toedoen — in een sterk opgaande lijn zijn verkeerd. Hij werd opgevolgd door de heer Ir. A. P. MINDERHOUD, tot dat ogenblik — en als overgangsmaatregel nog enige maanden daarna — Directeur-landdrost van de IJsselmeerpolders.

Zoals ik in mijn vorig verslag vermeldde, hebben de collega's TENDELOO en BECKING hun betrekking neergelegd met ingang van het studiejaar 1962-'63. Op resp. 5 en 26 oktober 1962 heeft de hogeschoolgemeenschap van beiden een hartelijk afscheid genomen. Collega DORST heeft gemeend in verband met zijn gezondheidstoestand met ingang van 1 november 1962 ontslag te moeten vragen. Wij hebben in hem een collega verloren, die een bijzondere plaats in de Senaat innam; wij zullen hem zeer missen. Op 30 oktober 1962 nam de hogeschoolgemeenschap onder grote belangstelling afscheid van hem.

Prof. Jhr. Dr. J. S. WITSEN ELIAS, buitengewoon hoogleraar in de kunstgeschiedenis, bereikte in het afgelopen jaar de 65-jarige leef-

tijd. Hij is bereid gevonden, in afwachting van de voorziening in zijn opvolging, zijn werkzaamheden voort te zetten.

De heer I. J. SCHROEVERS, die jaren lang een cursus in de voordrachtstechniek en het klassikaal onderwijs aan de Landbouwhogeschool verzorgde, achtte deze taak niet langer verenigbaar met zijn ambt van inspecteur bij het landbouwonderwijs. Hij werd op zijn verzoek met ingang van 1 juni 1963 daarvan ontheven. Ik wil hem hier gaarne dank brengen voor hetgeen hij voor de Landbouwhogeschool deed.

Het docentencorps kon in het afgelopen jaar vrij belangrijk worden uitgebreid. In verband met de nog te bespreken toename van het aantal studenten is dit een gelukkige omstandigheid.

De bij het begin van het studiejaar 1962/1963 uitgesproken verwachting, dat de benoeming van een hoogleraar in de sociale psychologie eerlang zou kunnen worden tegemoetgezien, werd vervuld. Dr. J. A. A. VAN LEENT, wetenschappelijk ambtenaar en docent in de sociale psychologie aan de Rijksuniversiteit te Leiden is inmiddels in deze leerstoel benoemd.

Het onderwijs in de sociale psychologie zal, behalve voor de studenten van enkele studierichtingen, waarbij dit vak deel uitmaakt van de kandidaatsstudie, ook bestemd zijn voor diegenen die in de toekomst de „voorlichting” als vrij vak voor het ingenieursexamen kiezen. Daarnaast zal deze leerstoel ook omvatten het geven van onderwijs in de ontwikkelingspsychologie aan studenten of afgestudeerden, die de z.g. paedagogisch-didactische aantekening willen verwerven. Deze toch zal in de toekomst niet alleen geëist worden ter verkrijging van onderwijsbevoegdheid bij het V.H.M.O. doch ook bij het landbouwonderwijs. De verdere uitwerking van de opleiding, welke nodig zal zijn voor het behalen van deze aantekening, is in studie genomen. De voorgestelde algemene richtlijnen zijn door de Senaat aanvaard en aan het Bestuur voorgelegd.

In mijn vorig verslag deelde ik reeds mede dat de Minister van Landbouw en Visserij zijn goedkeuring had gehecht aan de instelling van een leerstoel voor tropische bodemkunde en dat een voorstel voor de bezetting daarvan was gedaan. Als gevolg daarvan werd Dr. Ir. P. BURINGH, hoofd van de afdeling Bodemkunde van de Technische Dienst der Ned. Heidemaatschappij met ingang van 1 oktober 1962 tot hoogleraar in de tropische bodemkunde benoemd.

In verband met het grote aantal studenten dat bodemkunde als richtingsvak kiest, werd ook bij de algemene bodemkunde behoefte gevoeld aan versterking. Dr. Ir. G. H. BOLT, die als lector het onderdeel bodemscheikunde en bodemnatuurkunde verzorgde, werd daarom met ingang van 1 februari 1963 benoemd tot hoogleraar.

Ook bij de afdeling tuinbouwplantenteelt, eveneens een der grootste afdelingen van de Landbouwhogeschool, bleek het onderwijs en het beheer der afdeling, in verband met de steeds toenemende eisen, een te zware belasting voor één hoogleraar. In verband hiermede werd Dr. Ir. J. DOORENBOS, lector in de tuinbouwplantenteelt, met ingang van 1 februari van dit jaar benoemd tot hoogleraar.

In verband met de omstandigheid dat Prof. Dr. N. H. KUIPER met ingang van 1 oktober 1962 een benoeming aanvaardde tot gewoon hoogleraar aan de Universiteit van Amsterdam, moest voor het onderwijs in de wiskunde aan de Landbouwhogeschool een voorziening worden getroffen. De ontwikkeling in de wiskunde is gedurende de laatste decennia dermate voortgeschreden, dat het uitgesloten moest worden geacht iemand te vinden aan wie het onderwijs en onderzoek, zowel op het gebied van de eigenlijke wiskunde als van verschillende voor de Landbouwhogeschool belangrijke toepassingen, zou kunnen worden toevertrouwd. Bovendien brengt het sterk toegenomen aantal studenten mede dat de onderwijstaak langzamerhand te veel omvattend was geworden voor één hoogleraar. Daarom werd door de Senaat geadviseerd tot splitsing in een leerstoel voor wiskunde en een leerstoel voor statistiek; het Bestuur en de Minister konden zich hiermede verenigen. In verband hiermede werden Dr. B. VAN ROOTSELAAR met ingang van 1 februari en Dr. Ir. L. C. A. CORSTEN met ingang van 1 juni van dit jaar respectievelijk tot hoogleraar in de wiskunde en tot hoogleraar in de wiskundige statistiek benoemd. Wij zijn Prof. KUIPER bijzonder erkentelijk dat hij de propaedeutische colleges in de wiskunde en de kandidaatscolleges in de wiskundige verwerking van waarnemingsuitkomsten tot 1 februari 1963 heeft willen verzorgen.

Met betrekking tot het onderwijs in de plantkunde is eveneens een wijziging tot stand gekomen in overeenstemming met de grote omvang van dit onderwijs, dat in de propaedeuse door alle en in de kandidaatsstudie door zeer vele studenten gevolgd wordt. Het zal in het komende studiejaar verdeeld zijn over twee leerstoelen, één voor plantenfysiologie, welke door Mevr. Dr. C. A. REINDERS-GOUWENTAK zal worden vervuld, en één voor plantenanatonomie en -morfologie. In deze laatste leerstoel is benoemd Dr. H. J. BRAUN, docent aan het "Forstbotanisches Institut" der Universiteit te Freiburg.

Bij de wijziging in augustus 1962 van het Landbouwhogeschoolstatuut werden binnen de studiekring landbouwtechnologie twee specialisatiemogelijkheden geschapen, de één in de technologische richting, de ander in de chemisch-biologische richting. De invoering van de laatste specialisatiemogelijkheid bracht de noodzaak van de instelling van een leerstoel in de levensmiddelenleer, waarmede Bestuur en Minister zich reeds vroeger hadden verenigd, op-

nieuw in sterke mate naar voren. Wij prijzen ons gelukkig Dr. W. PILNIK te Bischofszell in Zwitserland, die een grote bekendheid op dit gebied bezit, bereid te hebben gevonden deze leerstoel te bezetten. Hij werd bij K.B. van 26 juli 1963 benoemd.

Ingediend is verder een voorstel voor de benoeming van een hoogleraar in de biochemie, zodat ook de voorziening in het onderwijs in dit vak, waaraan in het verslag over het vorig studiejaar aandacht is gewijd, nu spoedig zijn beslag zal kunnen krijgen. Voor het onderzoek van de te benoemen hoogleraar in gang zal kunnen worden gezet, zullen echter nog omvangrijke bouwkundige en materiële voorzieningen moeten worden getroffen. Het karakter van deze tak van wetenschap brengt dit mede.

Het Bestuur der St. Radboudstichting te Nijmegen, bij Koninklijk Besluit bevoegd verklaard om aan de Landbouwhogeschool een bijzondere leerstoel in de wijsbegeerte te vestigen, heeft thans tot bijzonder hoogleraar benoemd pater Dr. J. J. G. A. KOCKELMANS ss.cc., welke aanstelling door de Kroon werd bekrachtigd. De vestiging van deze leerstoel betekent een belangrijke bijdrage tot de verruiming van het onderwijs in de geesteswetenschappen aan onze Hogeschool.

Dr. H. VELDKAMP, lector in de technische microbiologie werd dezer dagen benoemd tot hoogleraar in de Microbiologie aan de Rijksuniversiteit te Groningen. Een commissie uit de Senaat is ingesteld voor het doen van aanbevelingen voor zijn vervanging.

In verband met de beperkte mogelijkheid tot het verzorgen van het onderwijs in de leer der marktinstututen en het ontbreken van onderwijs in de methoden van het economisch marktonderzoek, werd de wetenschappelijk ambtenaar Dr. Ir. M. T. G. MEULENBERG belast met het geven van colleges in deze onderwerpen voor studenten die zich op het ingenieursexamen voorbereiden. Inmiddels is een Senaatscommissie ingesteld, die tot taak heeft een advies omtrent de ontwikkeling van dit onderwijs uit te brengen.

Met het oog op de mogelijkheden die er voor afgestudeerden liggen in de Arabisch-sprekende landen is het van belang dat aan diegenen, die daar eventueel een werkkring ambiëren, de gelegenheid wordt geboden tijdens of na hun studie een zekere basiskennis van het Arabisch te verwerven. Aan de verschillende talencursussen, die reeds aan onze Hogeschool bestaan, werd derhalve bij de aanvang van dit studiejaar een cursus in de Arabische taal toegevoegd; Dr. L. O. SCHUMAN werd tot docent benoemd.

Aangezien de heer A. VOOGD zich met ingang van 1 oktober van het vorig jaar niet langer beschikbaar stelde als docent in de Russische taal, is de heer Drs. A. H. VAN DEN BAAR in diens plaats benoemd.

Dr. Ir. L. WARTENA verzorgde wederom een cursus over microklimatologie en agro-meteorologie. Dr. Ir. W. VAN DER ZWEEP gaf

een cursus over de bestrijding van onkruiden met chemische middelen en Dr. Ir. A. JONGERIJUS gaf een aantal voordrachten over de micro-morfologie van de grond.

Op uitnodiging van de Food and Agricultural Organisation van de Verenigde Naties vertrok collega BALLENDUX voor ca. een half jaar naar Rome. Men stelde het zodanig op prijs dat hij, als uitgesproken deskundige op het gebied der coöperatie, als coördinator van een werkgroep voor onderzoek naar de financieringsmogelijkheden der ontwikkelingslanden zou optreden, dat zowel hijzelf als het Bestuur over de bezwaren van een hernieuwde afwezigheid zijn heengestapt.

Collega VAN WIJK verbleef enkele maanden in Tunis om de werkzaamheden inzake de inrichting en het op gang helpen van het „Centre des Recherches sur les Problèmes de la Zône Aride” voort te zetten en tevens een aantal colleges aan de Universiteit aldaar te geven.

Vele andere collega's verbleven voor kortere of langere tijd in het buitenland. Het zou te veel tijd vergen daarvan uitputtend melding te maken. Deze reizen zijn, evenals die van de wetenschappelijke ambtenaren, die tijdelijk buitenslands werkzaam waren, opgenomen in het gedrukte stuk.

Tenslotte verheugt het mij te kunnen vermelden dat in het verslagjaar Koninklijke Onderscheidingen ten deel vielen aan collega HARTMANS, oud-collega MINDERHOUD en de amanuensis A, de heer WIGGERMANS.

In het verslagjaar vond de als gevolg van de nieuwe Wet op het Wetenschappelijk Onderwijs ingestelde Academische Raad zijn definitieve vorm.

Door het Bestuur van de Landbouwhogeschool werden voor het lidmaatschap aangewezen de voorzitter, de heer J. M. VAN BOMMEL VAN VLOTEN, die per 1 januari 1963 werd vervangen door Ir. A. P. MINDERHOUD, en als plaatsvervangend lid de Secretaris Mr. J. DE VISSER. Voor de Senaat van de Landbouwhogeschool hadden zitting de Rector Magnificus en als plaatsvervangend lid Prof. Dr. E. W. HOFSTEE. Dezelfde personen zijn in het komende studiejaar als leden respectievelijk plaatsvervangende leden aangewezen. De Rector Magnificus is tevens lid van de Dagelijkse Raad.

De Academische Raad heeft het interuniversitaire overleg op tweeledige wijze georganiseerd. Voor het adviseren van de Raad zijn commissies ingesteld voor vijf groeperingen op het terrein van de wetenschap, te weten:

- a. de geesteswetenschappen
- b. de exacte wetenschappen
- c. de wetenschappen van het leven
- d. de maatschappijwetenschappen en
- e. de technische wetenschappen.

In de commissies genoemd onder b, c, d en e werden resp. benoemd de collega's Prof. Dr. A. C. SCHUFFELEN, Prof. Dr. Ir. S. J. WELLENSIEK, Prof. Dr. E. W. HOFSTEE en Prof. Ir. F. HELLINGA.

Voor het interuniversitaire overleg tussen de vakgenoten in engere zin bepaalt de wet dat secties zullen worden ingesteld waarin voor elke onderwijsinrichting, waar het betreffende vak gedoceerd wordt, minstens één vertegenwoordiger zal worden opgenomen. Een aanbeveling voor de in deze secties te benoemen hoogleraren van de Landbouwhogeschool is inmiddels aan de Academische Raad gedaan.

Wanneer wij ons thans wenden tot het onderwijs in algemene zin, dan moet allereerst geconstateerd dat de in het vorig verslag uitgesproken verwachting dat in dit jaar een eerste rapport over de noodzakelijk geachte wijziging van het onderwijsprogramma zou kunnen worden verwacht, niet in vervulling is gegaan. Voor richtingen als technologie, cultuurtechniek, economie en sociologie is een algemene oriëntatie op het gebied van de landbouw noodzakelijk. Het blijkt echter moeilijk om een dergelijk all-round programma in de landbouwkunde te ontwerpen, zodanig dat binnen een redelijk tijdsbestek een grondig inzicht wordt gegeven in de problematiek. In de toekomst zal dit probleem trouwens voor alle maatschappelijk georiënteerde studenten van belang zijn, omdat de steeds verder gaande specialistische behandeling van bepaalde onderdelen voor hen geen zin zal hebben. Gelukkig zijn thans vorderingen gemaakt, zodat verwacht mag worden dat de Senaat zich in het komende jaar over de grondslagen zal kunnen uitspreken.

Hoewel uit de aard der zaak herziening van het landbouwhogeschoolstatuut langdurig overleg eist, dient wel in het oog te worden gehouden dat door de recente ontwikkeling op het gebied van de wetgeving thans de nodige spoed bij deze herziening geboden is. Bij de behandeling van de Wet op het Wetenschappelijk Onderwijs is nl. in de Volksvertegenwoordiging wederom de wens uitgesproken dat de regelingen voor de Landbouwhogeschool niet langer in een afzonderlijke wet vervat zouden zijn, doch in de nieuwe wet zouden worden opgenomen. Door de Ministers van Landbouw en Visserij en van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen is daarop een commissie ingesteld met de opdracht zo mogelijk hieromtrent voorstellen te doen. Deze Commissie, waarin o.m. de afgetreden Voorzitter van het Bestuur, de Rector en verschillende bestuursleden zitting hadden, heeft in dit voorjaar rapport uitgebracht. Aangenomen moet worden dat de nieuw opgetreden Regering en de Volksvertegenwoordiging in het komende jaar een besluit over deze aangelegenheid zullen nemen. Wordt besloten de Landbouwhogeschool onder de Wet op het Wetenschappelijk Onderwijs te brengen dan vallen wij ook onder het Academisch Statuut. Daar in

het z.g. tweede deel hiervan, dat thans in behandeling is, de examenprogramma's en in verband daarmee de studieduur zullen worden vastgesteld, moet de Landbouwhogeschool dan wel weten wat zij wil.

Ik kom thans tot het onderwerp dat ik dit jaar in het bijzonder zou willen bespreken, nl. de studie van buitenlandse studenten. Dit probleem heeft in Nederland — en ook buiten onze grenzen — in de laatste jaren in sterke mate de aandacht getrokken in verband met de algemeen noodzakelijk geoordeelde steun aan de in ontwikkeling verkerende landen. Toch is het naar mijn mening niet juist — want te beperkt — de studie van buitenlanders alleen uit deze gezichtshoek te beschouwen. Vooral vóór de eerste wereldoorlog was het niet ongewoon dat Nederlanders hun studie beëindigden of vervuldeerden in het buitenland. Het is dan ook begrijpelijk dat, nu na de tweede wereldoorlog de Europese integratie zeer in de aandacht is gekomen, pogingen worden aangewend om te komen tot een overeenkomst waarin zowel op middelbaar als op academisch niveau de mogelijkheid wordt geschapen om de studie voort te zetten aan een overeenkomstige inrichting van hoger onderwijs in een ander Europees land.

In dit opzicht verkeert de Landbouwhogeschool echter in ongunstige omstandigheden. Ons studieplan — samenhangende vanzelfsprekend met de richting waarin wij onze studenten zich willen zien ontwikkelen — wijkt nl. in sterke mate af van dat in andere Europese en buiten-Europese landen. Ten eerste houdt men in verschillende landen nog vast aan de gedachte dat o.a. de bedrijfsleiders voor grotere landbouwondernemingen moeten worden opgeleid aan de hogeschool. Dit brengt vanzelfsprekend een sterke gerichtheid op de agrarische praktijk mede. Daarbij komt dat uit traditionele overwegingen de landbouwstudie in die landen veelal tot drie jaar beperkt blijft. Deze kan dus nooit de diepte krijgen die wij noodzakelijk achten. Wij toch gaan er sinds jaren van uit dat de afgestudeerden van de Landbouwhogeschool voornamelijk een plaats zullen vinden bij onderzoek, onderwijs of voorlichting. Tegenwoordig moet daarbij gerekend worden: algemeen maatschappelijke functies en functies in de industrie. Arbeid in de praktijk van de landbouw wordt daarbij niet in beschouwing genomen.

Er zijn echter ook landen waar het niveau van de landbouwstudie weliswaar met het onze vergelijkbaar is, doch waar de studie geheel anders is opgebouwd. Men kent daar twee trappen in de studie, een praktisch gerichte eerste trap en een tweede trap waarin dieper gaande theoretische studiën worden gedaan. Frankrijk en — buiten Europa — de Verenigde Staten van N.-Amerika zijn daarvan de meest bekende voorbeelden. Hoewel dan het eindresultaat

ongeveer hetzelfde is als het door ons nagestreefde, is toch integratie met Wageningen tijdens de studie onmogelijk omdat wij de theoretische basisstudie in het eerste jaar hebben geplaatst.

Het is dan ook niet te verwonderen dat het aantal studenten aan de Landbouwhogeschool uit Europese en daarmee op het gebied der academische opleiding gelijk te stellen landen, steeds zeer gering is geweest. In de laatste tien jaar verkregen 15 buitenlandse studenten toegang tot de examens. Hiervan slaagden slechts vijf voor de verschillende examens, drie zijn nog doende met het propaedeutisch examen en zeven verlieten de Landbouwhogeschool zonder dit examen gehaald te hebben. Vier studenten kregen vrijstelling van het propaedeutisch examen; deze zijn of afgestudeerd of zullen dit binnenkort doen.

Het is dus begrijpelijk dat de Senaat van de Landbouwhogeschool dergelijke studies niet toejuicht. Zij kosten betrokkenen een zeer grote inspanning, die zij beter in hun eigen land hadden kunnen opbrengen. Onder hen zijn echter mensen die hun land gedwongen hebben moeten verlaten. Aan deze studenten wordt natuurlijk alle mogelijke steun gegeven, doch ook dan blijft succes dikwijls uit.

Geheel anders ligt het wanneer in het buitenland afgestudeerden de graad van doctor in de landbouwkunde willen behalen. Dan zullen betrokkenen veelal op hun terrein een wetenschappelijk niveau hebben bereikt dat met het peil van onze landbouwkundig ingenieurs te vergelijken is en dan bestaat er natuurlijk geen bezwaar tegen dit streven, om een dieper wetenschappelijk inzicht in een bijzonder probleem te krijgen, te steunen.

In de laatste tien jaren zijn 45 afgestudeerden van andere universiteiten aanvaard voor promotie. Van deze 45 promovendi zijn 33 reeds gepromoveerd, 10 bereiden zich voor op de promotie, terwijl twee hunner de Landbouwhogeschool verlieten na de ingenieurstitel behaald te hebben. Tot 1958 stelde de Senaat nl. als eis dat men eerst de titel van landbouwkundig ingenieur moest behalen, alvorens tot de promotie te worden toegelaten, een procedure dus overeenkomstig die welke geldt voor de Nederlandse afgestudeerden. Later is daarvan afgezien op grond van de overweging dat het behalen van de ingenieurstitel, die normaliter de Nederlandse studie afsluit en in Nederland belangrijke bevoegdheden geeft, voor vreemdelingen weinig zin heeft. Het gaat hier toch om mensen, die in hun eigen land hun studie voleindigd hebben, doch zich nader willen verdiepen in een wetenschappelijk probleem. De resultaten van een dergelijke studie, neergelegd in een proefschrift, kunnen worden gehonoreerd met de titel doctor in de landbouwkunde. Bijzondere bevoegdheden geeft deze titel echter niet. Waar bovendien de ervaring leerde dat de ingenieursstudie, doordat deze anders gestructureerd is dan die voor Master of Science, voor

buitenlanders één à twee jaar vergde, ondanks het feit dat zij de benodigde kennis van hun specialisatie-onderwerp bezaten, is van deze eis afgezien.

Als eis voor toelating tot de promotie stelt de Senaat tegenwoordig dat men een volledige graad (gewoonlijk Master of Science in Agriculture) behaald moet hebben aan een daarvoor aanvaarde universiteit, terwijl men aldaar toegelaten moet zijn tot de promotie. Bovendien moet natuurlijk een promotor gevonden worden, hetgeen tegenwoordig, gezien de moeilijkheid om plaatsruimte te vinden voor de kandidaat, soms niet dadelijk mogelijk is.

Het zal na deze uiteenzetting een ieder duidelijk zijn dat het weinig zin heeft te trachten buitenlanders uit de in ontwikkeling verkerende landen, die gewoonlijk slechts in het bezit van de graad Bachelor of Science zijn, te trachten in te passen in de studie aan de Landbouwhogeschool. Vijf jaar geleden is daartoe een poging gedaan door het inrichten van een applicatie-cursus. Het bleek echter al spoedig dat de sterke afwijking, die reeds de middelbare studie in die landen op het gebied der exacte wetenschappen vertoont, een onoverkomelijk bezwaar vormt voor inpassing. De Senaat van de Landbouwhogeschool heeft er dus van afgezien aan een dergelijk pogen steun te verlenen.

Inmiddels is trouwens van verschillende zijden betoogd dat het ook uit sociale overwegingen onwenselijk is mensen uit de ontwikkelingslanden voor perioden van drie à vier jaar uit hun eigen milieu te halen en naar Europa over te planten. Veel beter is het alle mogelijke steun te verlenen aan het in deze landen bestaande streven om het eigen onderwijs op hoger peil te brengen.

Wel blijft een reële mogelijkheid het organiseren van cursussen met een maximum duur van een jaar voor het bijbrengen van kennis van bijzondere aard. Dergelijk onderwijs kan echter bezwaarlijk door de Landbouwhogeschool worden gegeven; de aangewezen instantie hiervoor is te Wageningen het Internationaal Agrarisch Centrum. Steun van de hoogleraren is echter onontbeerlijk en deze zal gaarne gegeven worden.

In het afgelopen jaar is een eerste proef op dit gebied genomen met een cursus van drie maanden op het gebied van Drainage. Deze cursus was een groot succes en zal in 1963-'64 herhaald worden. Andere cursussen zijn in studie, een cursus op het gebied der bodemkunde zal vermoedelijk in 1964 kunnen starten. Zeer te waarderen is dat het Ministerie van Landbouw zijn medewerking heeft toegezegd voor het oprichten van een speciale organisatie binnen het I.A.C. voor deze cursussen. Wanneer dergelijke cursussen regelmatig worden gehouden is daarvoor een leider met een status vergelijkbaar met hoogleraar onontbeerlijk. Bovendien zullen meerdere vaste leerkrachten moeten worden aangesteld. Verder is absoluut nodig een gebouw, waar niet alleen de lessen worden, ge-

ven, doch waar de cursisten kunnen worden gehuisvest en gespijzigd. In het bijzonder voor cursussen van korte duur is het nodig dat er ten spoedigste een zekere saamhorigheid ontstaat tussen de cursisten onderling en de leiding. Moet men de cursisten onderbrengen bij de burgerij dan wordt dit doel niet bereikt. Het is bovendien in Wageningen, een stad met grote huisvestingsmoeilijkheden, onmogelijk om cursisten voor langere tijd onder te brengen; zelfs bij de reeds jaren bestaande zomercursus, die slechts drie weken duurt, worden hiermede steeds groter moeilijkheden onderhouden.

Het is verheugend dat juist vóór de vakantie bericht werd ontvangen dat de regering eindelijk ingestemd heeft met de bouw van dit logeer- en cursusgebouw, doch het is te betreuren dat het jaren heeft moeten duren voor het zover was. Nu zullen nog minstens drie à vier jaar verstrijken voor het gebouw gereed is en in die periode kunnen slechts enkele beperkte cursussen worden georganiseerd omdat voor meer dan 25 à 30 cursisten geen plaats te vinden is.

Keren wij thans terug tot het onderwijs voor Nederlanders dan zien wij als tweede probleem een steeds stijgend aantal studenten.

Het aantal voor alle lessen ingeschreven studenten bedroeg in het jaar 1962-'63 1355, tegenover 1252 in het vorige jaar. Van hen waren 254 voor de eerste maal ingeschreven. Het aantal studenten, dat in het verslagjaar zijn studie beëindigde, bedroeg 97. Daar de sterke toename van het aantal eerste jaars eerst van 1959-'60 dateert, is er geen verband tussen de aantallen aankomenden en afgestudeerden. De consequentie is dus dat zelfs bij het huidige aantal eerste jaars voor de ingenieursstudie nog op belangrijk grotere aantallen zal moeten worden gerekend dan thans het geval is. Daarbij komt dan nog dat door de z.g. geboortegolf het aantal voor de eerste maal ingeschrevenen nog belangrijk zal toenemen, vermoedelijk tot 350 in 1964-'65.

Wageningen nu verkeert wat de huisvesting en wat de studiemogelijkheden voor deze studenten betreft, in een uitzonderlijk slechte positie. Ten eerste is het aantal beschikbare studentenkamers veel te gering terwijl de bouw van nieuwe studentenflats allerlei vertraging ondervindt. Thans is eindelijk toestemming verleend tot de bouw van de driedelige flat aan de Walstraat, een project waaraan reeds meer dan drie jaar gedokterd is. Het vóórproject voor een derde flat op de Brink, waarvoor noodgedwongen een torenflat moest worden gekozen omdat op redelijke afstand van het centrum geen ander terrein beschikbaar is, loopt vast op de kosten die per eenheid een weinig hoger zijn dan voor laagbouw. Men vraagt zich af of de instanties die met de beoordeling van deze vraagstukken belast zijn, zich wel realiseren dat zonder adequate huisves-

ting studeren zoals wij dit in Nederland noodzakelijk achten — dus in nauw contact met hogeschool en studentenvereniging — onmogelijk is.

Wat de gebouwen voor onderwijs en onderzoek betreft, is de toestand al even weinig rooskleurig. Gereed kwam slechts de verbouwing van het vroegere CILO-gebouw voor huisvesting van de afdeling Bodemkunde. Het werd op 2 oktober 1962 met enige feestelijkheid ingewijd. Verder is het fytotron van de afdeling Tuinbouw in het verslagjaar grotendeels gereed gekomen terwijl met de nieuwbouw voor de afdeling zelf is begonnen. Hiermede is echter alles vermeld. Het zeer noodzakelijke gebouw voor Wiskunde ondervond vertraging doordat er thans voor twee hoogleraren ruimte zal moeten worden gevonden en doordat de apparatuur voor de electronische rekenmachine omvangrijker blijkt te zijn dan eerst werd gedacht. Het ontwerp voor het nieuwe gebouw van Fytopathologie stagneert op het kostenprobleem, hetzelfde geldt voor het ontwerp voor het gebouw voor Graslandcultuur, dat zich overigens nog steeds in de staat van voorlopig project bevindt. Het ontwerp voor een tropische kas, waaraan reeds jaren grote behoefte bestaat, is vastgelopen op problemen van planologische aard. Met het ontwerpen van het gebouwencomplex voor Vee-teelt en Veevoeding is eindelijk een aanvang gemaakt, doch het zal jaren duren voor dit gerealiseerd is.

Bedenkt men dan dat in de nieuwbouw-sector bovendien dringend behoefte bestaat aan een gebouw voor de z.g. A-wetenschappen en één voor Levensmiddelen, terwijl uitbreiding van de gebouwen voor Plantkunde, Erfelijkheidsleer, Cultuurtechniek en van het voor Biochemie bestemde gebouw uiterst noodzakelijk is, dan is het gemakkelijk in te zien dat het Bestuur van de Landbouwhogeschool de toekomst zorgelijk inziet. Het is misschien goed om ter demonstratie van de nood enige cijfers te noemen en ik wil dit doen voor het gebouw voor Cultuurtechniek, omdat ik met de situatie daar uiteraard het best op de hoogte ben. Gebouwd in 1882, werd het na allerlei verbouwingen laatstelijk in 1956 ingericht voor de afdelingen Cultuurtechniek en Weg- en Waterbouwkunde. Vergroot is het in al deze jaren niet. Er zijn thans twee professoren en twee lectoren gehuisvest en voor de beide richtingen Cultuurtechniek en Tropische Cultuurtechniek zijn 160 kandidaats- en ingenieursstudenten ingeschreven. Deze cijfers spreken voor zichzelf.

Tot slot wil ik thans melding maken van enige belangrijke activiteiten op cultureel gebied waarbij de Landbouwhogeschool in het verslagjaar òf direct òf zijdelings betrokken was.

Allereerst dient vermeld te worden dat ter gelegenheid van het 9e lustrum door de Senaat een tweetal ere-doctoraten werden ver-

leend en wel aan de heren Prof. J. F. VAN DEN BRANDE en Dr. Th. C. OUDEMANS. Prof. VAN DEN BRANDE is hoogleraar in de dierkunde aan de Rijkslandbouwhogeschool te Gent. Hij geniet niet alleen grote bekendheid als man van wetenschap, doch heeft als rector van deze hogeschool en voorzitter van vele commissies in België zeer belangrijk organisatorisch werk verricht. Dr. OUDEMANS heeft op „Klein Schovenhorst” te Putten in de loop der jaren een uniek bosbouw-ecologisch complex opgebouwd en daarmede aan de wetenschap grote diensten bewezen. De plechtige promotie vond plaats op zaterdag 9 maart, nadat collega KOOLS, als secretaris van de Senaat, de Diëtsrede had uitgesproken.

In dezelfde openbare vergadering van de Senaat kon door mij worden medegedeeld dat de door het Landbouwhogeschoolfonds jaarlijks beschikbaar gestelde prijs voor een verhandeling van bijzonder gehalte, gelijkelijk verdeeld was toegekend aan Dr. Ir. J. G. TH. HERMSEN, voor zijn publicatie „Bastaard-necrose bij tarwe” en aan Dr. Ir. M. T. G. MEULENBERG voor zijn publicatie „Vraaganalyse voor landbouwproducten uit tijdreeksen”.

De Landbouwhogeschool te Gent verleende op 7 mei 1963 het doctoraat honoris causa o.a. aan onze collega's OORT en DE WILDE. Wij verheugen ons in deze onderscheiding en wensen hen hiermede nogmaals hartelijk geluk.

Van 25-29 maart werd aan de Landbouwhogeschool een Belgische week georganiseerd. Dank zij de medewerking van vele Belgische collega's en wetenschappelijke werkers konden een aantal onderwerpen, die in de agrarische samenleving bij onze Zuiderburen een rol spelen, grondig worden belicht. Wij zijn hen zeer dankbaar voor deze medewerking.

Van 2-3 oktober vond te Doorwerth een internationale conferentie op het gebied van grondbewerking plaats, in de organisatie waarvan de lector KUIPERS een grote rol speelde.

Ter gelegenheid van het 700-jarig bestaan van de stad Wageningen werden excursies voor bezoekers georganiseerd naar belangwekkende objecten bij de Landbouwhogeschool en de Instituten. De goede organisatie hiervan is voornamelijk te danken aan Ir. HADDERS, hoofd van de afdeling Voorlichting.

Bij de studentenpastores, die in de hogeschoolgemeenschap zulk een belangrijke plaats innemen, kwam een mutatie voor. Dominee Dr. P. L. SCHRAM, die een tiental jaren hier werkzaam is geweest, aanvaardde een andere werkring en werd vervangen door Ds. F. N. M. NIJSSEN. Op 5 februari nam de hogeschoolgemeenschap hartelijk afscheid van Ds. SCHRAM. Wij wensen Ds. NIJSSEN veel succes toe bij zijn arbeid.

Ook in de studentenwereld vonden belangrijke gebeurtenissen plaats, tijdsgebrek belet mij echter hier in extenso op in te gaan. Vermeld moet echter worden dat de Wageningse Vrouwelijke Stu-

dentvereniging, wier ledental dit jaar tot 200 steeg, een opgewekt 9e lustrum vierde. Het lustrum van het Wagenings Studentencorps moest, door de vertraging ontstaan bij de bouw van de sociëteit Ceres, tot het komende studiejaar worden uitgesteld. De Studenten Roeivereniging Argo daarentegen vierde vol vreugde haar 10e lustrum. De lustrum-roeiwedstrijden op het Amsterdam-Rijnkanaal werden door uitzonderlijk mooi weer begunstigd en vormden dus een hoogtepunt bij de viering.

De Katholieke Studenten Dagen werden dit jaar in Wageningen gehouden en trokken zeer grote belangstelling. Een grote wissel werd dus getrokken op het organisatietalent van de ontvangende vereniging K.S.V. Sint Franciscus Xaverius, welke wissel echter zeer gelukkig werd gehonoreerd.

De Nederlandse Staatskundige Studenten Federatie organiseerde van 16-18 mei een congres met als thema „De Democratie in West-Europa”. De opening daarvan viel te Wageningen en geschiedde door Z.K.H. Prins Bernhard.

Verschillende welgeslaagde toneeluitvoeringen werden gegeven door de studenten en ook het 3e Studenten Toneelfestival was wederom een groot succes. Voor volledige vermelding van deze festiviteiten moet verwezen worden naar de bijlagen van het gedrukte stuk.

Rest mij tenslotte dank te betuigen aan mijn medewerkers collega KOOLS, secretaris van de Senaat en collega HARTMANS. KOOLS werd helaas voor het einde van het verslagjaar door een ernstige ziekte getroffen, gelukkig is hij nu weer aan de beterende hand. Daar collega HARTMANS ons in het komende jaar gaat verlaten, trad collega OORT als wnd. secretaris op. Deze zal ook in het komende jaar de functie van secretaris van de Senaat vervullen.

Mijn trouwe medewerker de heer BOSMAN bereikte 4 juni j.l. de 65-jarige leeftijd. Bij een gezellig afscheid heb ik hem reeds voor zijn langjarige hulp bedankt. Mijn tweede medewerker, de studentendekaan de heer GORTER, treedt thans als hoofd van de afdeling Onderwijs op. Hij heeft het daardoor in de laatste maanden uitzonderlijk volhandig gehad. Gaarne ook aan hem mijn dank. De heer Drs. J. VAN DER HAAR is met ingang van 15 juli als studentendekaan opgetreden; ik vertrouw dat hij voldoening zal vinden in deze voor de hogeschoolgemeenschap zo belangrijke functie.

Mijn driejarig rectoraat is hiermede geëindigd. De Senaat heeft mij echter verzocht dit in de twee jaar, die mij voor mijn pensionering nog resten, voort te zetten. Voor zover menselijke toezeggingen hierbij beslissend zijn, heb ik hierin gaarne toegestemd. Zo ben ik bij K.B. van 17 juni 1963 no. 25 herbenoemd. Ik vertrouw dat wij allen ook verder in goede collegiale samenwerking werkzaam zullen zijn in het belang van de Landbouwhogeschool.

BIJLAGE

ENIGE ZAKELIJKE GEGEVENS BETREFFENDE HET STUDIEJAAR
1962/1963

BENOEMINGEN:

Benoemd tot Voorzitter van het Bestuur van de Landbouwhogeschool Ir. A. P.	MINDERHOUD.
„ „	hoogleraar in de sociale psychologie Dr. J. A. A. VAN LEENT.
„ „	hoogleraar in de tropische bodemkunde Dr. Ir. P. BURINGH.
„ „	hoogleraar in de bodemscheikunde en de bodemnatuurkunde Dr. Ir. G. H. BOLT.
„ „	hoogleraar in de tuinbouwplantenteelt Dr. Ir. J. DOORENBOS.
„ „	hoogleraar in de wiskunde Dr. B. VAN ROOTSELAAR.
„ „	hoogleraar in de wiskundige statistiek Dr. Ir. L. C. A. CORSTEN.
„ „	hoogleraar in de planten解剖ie en -morfologie Dr. H. J. BRAUN.
„ „	hoogleraar in de levensmiddelenleer Dr. W. PILNIK.
„ „	bijzonder hoogleraar in de wijsbegeerte Dr. J. J. G. A. KOCKELMANS ss.cc.
„ „	docent in de Arabische taal Dr. L. O. SCHUMAN.
„ „	docent in de Russische taal Drs. A. H. VAN DEN BAAR.

ONDERWIJSOPDRACHTEN:

Door de Minister van Landbouw en Visserij werden opdrachten verleend tot het geven van:

onderwijs	in micro-klimatologie en agro-meteorologie aan Dr. Ir. L. WARTENA.
„	in chemische onkruidbestrijding aan Dr. Ir. W. VAN DER ZWEEP.
„	in de micromorfologie van de grond aan Dr. Ir. A. JONGERIUS.
„	in toponymie, dorpsvormen en verkaveling aan Mevrouw Dr. A. W. EDELMAN-VLAM.

STUDENTEN:

Aantal voor de eerste maal ingeschrevenen	254
Totaal aantal ingeschrevenen	1391
waarvan voor enkele lessen	36
Aantal uitgereikte ingenieursdiploma's	97
waarvan „met lof”	7
Aantal promoties tot doctor in de landbouwkunde	22

BUITENLANDSE REIZEN:

- Prof. Mr. Dr. A. H. BALLENDUX verbleef wederom enige tijd in Tunesië als adviseur voor agrarisch krediet van de Tunesische regering, en is daarna op uitnodiging van de Food and Agricultural Organisation van de Verenigde Naties naar Rome vertrokken.
- Prof. Dr. Ir. G. H. BOLT bezocht de Intern. Clay Conference in Stockholm.
- Prof. Dr. E. BROUWER en Dr. W. BINNERTS woonden het voedingscongres in Edinburgh bij.
- Prof. Dr. Ir. P. BURINGH bracht een bezoek aan het Eufraatproject in Syrië. Voorts vertoefde Prof. Buringh enige tijd in Turkije in verband met de voorbereiding van een praktijkproject.
- Prof. Dr. Ir. J. T. P. BIJHOUWER verbleef een week in Berlijn, waar hij aan de afdeling Garten und Landschaftskunst van de Technische Universiteit enige colleges en voordrachten heeft gegeven.
- Prof. Dr. D. J. DOEGLAS woonde in Antwerpen het Internationaal Sedimentologisch Congres bij.
- Prof. Dr. Ir. J. DOORENBOS en Prof. Dr. Ir. S. J. WELLENSIEK bezochten, vergezeld van een aantal medewerkers, het 16e Internationale Tuinbouwkongres in Brussel. Door enkele medewerkers werden op dit kongres voordrachten gehouden.
- Prof. DOORENBOS gaf in Brussel een voordracht voor het Instituut voor Hogere Studiën.
- Prof. Dr. Ir. J. D. FERWERDA verzorgde in Leuven een drietal lezingen in het kader van de Belgisch-Nederlandse culturele uitwisseling. In Bondy (Fr.) werd een

- lezing gehouden op verzoek van het O.R.S.T.O.M., terwijl Prof. FERWERDA en Ir. G. G. BOLHUIS enkele voordrachten gaven aan het „Institut für ausländische Landwirtschaft“ in Berlijn-Dahlem.
- Prof. Ir. M. L. 't HART reisde, na een excursie door Zuid-Zweden te hebben gemaakt, naar Helsinki om het Landbouwkongres van de Noordeuropese landen bij te wonen. In Finland werden enkele proefstations en -bedrijven bezocht.
- Prof. 't HART, Prof. Dr. D. M. DE VRIES en Ir. B. DEINUM namen deel aan een graslandkonferentie in Bonn en Kleef.
- Prof. Dr. C. DEN HARTOG legde bezoeken af aan Praag en Oslo.
- Prof. Ir. F. HELLINGA maakte in opdracht van de E.E.G. een studiereis naar de omgeving van het Tsjaadmeer in Afrika. Tevens nam Prof. HELLINGA deel aan het 5e kongres van de „International Commission on Irrigation and Drainage“ in Japan.
- Prof. Dr. Ir. G. HELLINGA, Prof. Ir. I. A. DE HULSTER en Prof. Dr. Ir. J. F. KOOLS maakten met bosbouwstudenten een excursie naar Hessen, de Harz en Hannover's Münden.
- Prof. Dr. H. J. DEN HERTOEG en enkele van zijn medewerkers bezochten het XIXe kongres voor zuivere en toegepaste chemie in Londen.
- Prof. Dr. E. W. HOFSTEE hield, tijdens een verblijf in de Verenigde Staten, in Washington een lezing voor de „Rural Sociology Society“. In Ames werd een voordracht gehouden in het kader van het kongres van het „Center for Agricultural and Economic Adjustment“. Voor het kongres over „Comprehensive planning of agriculture in developing countries“ in Rehovoth (Israël) trad Prof. HOFSTEE op als rapporteur.
- Prof. Ir. S. IWEMA gaf voordrachten in Peer (België) en Dublin.
- Prof. Dr. H. KLOMP vertoefde op uitnodiging van de universiteit van Brits Columbia een maand in Canada en verzorgde voordrachten in Vancouver, Winnipeg, Ottawa en aan de Cornell-universiteit te Ithaca (V.S.)
- Prof. A. KRUIDHOF reisde naar München om het symposium ter gelegenheid van het 100-jarig bestaan van de Internationale Associatie voor Geodesie bij te wonen.
- Prof. Dr. Ir. H. A. LENIGER nam in Londen deel aan een kongres over Food Science and Technology en bezocht, te zamen met Ir. W. A. BEVERLOO en Drs. H. W. LOEF, levensmiddelenbedrijven in België. In Frankfurt woonde Prof. LENIGER een bijeenkomst van de werkgroep voor levensmiddelen van de Europese Federatie voor Chemische Techniek bij.
- Prof. Dr. R. A. J. VAN LIER verbleef als hoofd van een UNESCO-commissie voor onderwijsproblematiek in Ethiopië; kort geleden begaf Prof. VAN LIER zich op verzoek van de UNESCO naar Thailand, eveneens als leider van een commissie.
- Prof. Dr. J. LYKLEMA hield een lezing op een internationale conferentie over medische fysica in Luik.
- Prof. Ir. A. MOENS woonde in Seelisberg (Zwitserland) een kongres bij en hield in Londen, tijdens het kongres van de „European Work Study Federation“ een lezing.
- Prof. Dr. Ir. E. G. MULDER begaf zich naar New Brunswick (V.S.) om op het symposium over „Principles and applications on aquatic microbiology“ een voordracht te verzorgen. In Reading en Parijs werden eveneens voordrachten gehouden.
- Prof. Dr. H. MULDER bezocht vergaderingen van internationale zuivelorganisaties in Brussel, Genève en Rome.
- Prof. Dr. A. J. P. OORT en Dr. J. C. ZADOKS namen deel aan het IIIe Internationale Biometeorologische Congres in Pau (Frankrijk). Vergezeld van mej. Dr. O. M. VAN ANDEL bezocht Prof. OORT het Ve International Pesticides Congress in Londen. Prof. OORT, Dr. Ir. M. OOSTENBRINK en Ir. A. ROZENDAAL woonden het symposium over Fytofarmacie en Fytiatrie in Gent bij.
- Prof. Mr. J. M. POLAK verzorgde voordrachten in Leuven en Göttingen.
- Prof. Dr. R. PRAKKEN vertegenwoordigde de Landbouwhogeschool bij het 150-jarig jubileum van de Koninklijke Zweedse Akademie voor Landbouwwetenschap. Aansluitend hierop werden laboratoria in Stockholm en Lund bezocht. Vergezeld van medewerkers bezocht Prof. PRAKKEN genetische en veredelingsinstituten in Luik, Keulen en Bonn.
- Prof. Ir. G. J. QUAST bezocht een bijeenkomst van constructeurs van landbouwwerktuigen in Braunschweig-Völkenrode.

- Prof. Dr. Ir. J. F. v. RIEMSDIJK begaf zich naar Novara (Italië) teneinde deel te nemen aan een bijeenkomst van het „Committee for world atlas of agriculture”.
- Prof. Dr. A. C. SCHUFFELEN bracht bezoeken aan Israël, Egypte, India, Australië en Nieuw Zeeland. Tijdens deze bezoeken gaf Prof. SCHUFFELEN voordrachten in Alexandrië (Egypte), Canberra (Australië) en Palmerston North (Nieuw Zeeland).
- Prof. Dr. Ir. J. SNEEP bezocht met studenten een aantal kweekbedrijven en instellingen voor veredelingsonderzoek in Frankrijk.
- Prof. Dr. Th. STEGENA hield voordrachten in Gent en Milaan en maakte een studiereis naar Engeland.
- Prof. Dr. J. W. TESCH woonde in Genève een door de Verenigde Naties georganiseerde conferentie over hulp aan minder ontwikkelde gebieden bij.
- Prof. Dr. Th. L. M. THURLINGS nam deel aan een seminarium over „Structure and orientation of intellectual investments in agriculture in relation to economic and social development” in Parijs.
- Prof. Dr. Ir. G. J. VERVELDE verzorgde een voordracht voor de „Conference on comprehensive planning of agriculture in developing countries” te Rehovoth (Israël).
- Mevr. Prof. C. W. VISSER woonde in Parijs het Xe congres van de „International Home Economics Association” bij.
- Prof. Dr. Ir. J. P. H. VAN DER WANT en Drs. A. VAN KAMMEN bezochten het 15e Internationale Symposium voor Fytofarmacie en Fytiatrie in Gent.
- Prof. VAN DER WANT maakte een studiereis naar Midden- en Zuid-Amerika.
- Prof. Dr. E. C. WASSINK reisde met enkele medewerkers naar Oxford teneinde daar een congres van de Society of Experimental Biology bij te wonen.
- Prof. Dr. Ir. S. J. WELLENSIEK hield een vijftal lezingen aan de Universiteit van Helsinki.
- Prof. Dr. J. DE WILDE maakte een studiereis naar Suriname, Curaçao, Venezuela, Mexico en de Verenigde Staten. Aansluitend op deze reis werd een gasthooglerarschap vervuld aan de universiteit van Californië (Berkeley). Prof. DE WILDE hield lezingen in Paramaribo, Willemstad, Caracas, Mexico, Baton Rouge, Verville, Riverside, Pasadena, Berkeley, Davis, Corvallis en Pullman.
- Prof. Dr. H. C. D. DE WIT bracht een bezoek aan de Koninklijke Botanische Tuinen te Kew en aan het British Museum in Londen.
- Prof. Dr. W. R. VAN WIJK begaf zich op verzoek van de UNESCO opnieuw naar Tunesië in verband met de werkzaamheden van het enige tijd geleden opgerichte „Arid Zone Institute”. Ook woonde Prof. VAN WIJK de UNESCO-conferentie over Klimatologie en mikro-klimatologie in Rome bij, evenals het 6e Wereld Petroleum Congres in Frankfurt a. d. Main.
- Ir. M. VAN ALBADA maakte een studiereis naar Californië, Hawai, Australië en Nieuw Guinea. In Sidney woonde Ir. VAN ALBADA het 12e Wereldpluimvee-congres bij.
- Ir. G. HEKKET maakte een studiereis naar Tunesië.
- De heer H. VAN LEEUWEN bracht bezoeken aan de „Hochschule für Gestaltung” in Ulm en de „Bundesanstalt für Materialprüfung” in Berlijn.
- Dr. Ir. M. OOSTENBRINK verbleef twee maanden in Venezuela teneinde in dit land onderzoek en onderwijs in de nematologie te stimuleren. Voordrachten werden gehouden in Caracas, Macaray, Barquisimeto en Cagua. Dr. OOSTENBRINK nam deel aan de aardappelmoeheidsconferentie in St. Malo (Frankrijk).
- Dr. Ir. R. D. POLITIEK nam deel aan het veeteeltcongres in Baden (Oostenrijk) en hield lezingen in Luik, Ås (Noorwegen), Kiel en Rendsburg (Duitsland). Vergezeld van Ir. M. BEKEDAM maakte Dr. POLITIEK een reis naar Engeland teneinde op verzoek van het Ministerie van Landbouw en Visserij foksystemen te bestuderen.
- Ir. G. POTHOVEN woonde de bijeenkomst in Hildesheim over „Gebäude als Produktionsmittel der Veredlungswirtschaft” bij.
- Dr. Ir. A. W. VAN DE BAN verzorgde een inleiding voor het wereldvoedselcongres in Washington. In de Verenigde Staten bezocht Dr. VAN DE BAN een aantal wetenschappelijke instellingen.
- Dr. J. J. BARKMAN en Drs. A. TOUW namen deel aan een symposium over plantensociologie en landschapsekologie in Stolzenau (Duitsland).

- Ir. J. T. M. BROEKHUIZEN nam deel aan het congres van de Internationale Populierencommissie in Zuid-Slavië.
- Dr. P. J. BRUYN verzorgde een voordracht voor het Dechema-congres in Frankfurt a. d. Main.
- Drs. W. COMPANJEN woonde de conferentie van de „Society for Experimental Biology” in Oxford bij.
- Drs. J. A. FABER en Drs. A. M. VAN DER WOUDE bezochten het congres van de „British Agricultural History Society” in Durham en het congres van de „Economic History Society” in Edinburgh.
- Mevr. Dr. J. A. FRAHM-LELIEVELD maakte een studiereis naar Oost-Afrika (Tanganyika, Zanzibar, Kenia, Ethiopië).
- Drs. C. J. GRADER bestudeerde in de Verenigde Staten streekontwikkeling en sociale opbouw en bezocht daar verschillende universiteiten, overheidsinstellingen en partikuliere organisaties.
- Dr. Ir. J. G. TH. HERMSEN hield een voordracht voor het 2e „International Wheat Genetics Symposium” te Svalöf en bezocht enkele wetenschappelijke instituten en kwekerijen in Frankrijk.
- Dr. Ir. M. T. G. MEULENBERG nam deel aan een F.A.O.-conferentie over vraaganalyse van landbouwprodukten.
- Dr. D. J. G. NOTA woonde het Sedimentologisch congres in Antwerpen bij en bracht een bezoek aan de Dalhousie-universiteit in Halifax (Canada).
- Dr. D. STEGWEE hield een voordracht voor het Internationaal Symposium over Insektenhormonen te Washington. Ook hield Dr. Stegwee lezingen aan enkele universiteiten in de Verenigde Staten.

ACTIVITEITEN VAN DE STUDENTENVERENIGINGEN:

- Het Wageningsch Studentencorps vierde op 20 oktober 1962 zijn 84e Dies Natalis.
- De Wageningse Vrouwelijke Studentenvereniging vierde haar 9e lustrum, ter gelegenheid waarvan op donderdag 26 oktober 1962 een gala-toneelvoorstelling van het stuk „Dona Rosita” plaats vond.
- Op 3 november werd, bij gelegenheid van de 52e Dies Natalis van de Katholieke Studentenvereniging „St. Franciscus Xaverius”, door de toneelgroep „De Zingende Tractor” een uitvoering gegeven van „De vis met de gouden dolk”.
- Ter gelegenheid van de 31ste Dies Natalis van de Societas Studiosorum Reformatorium, Afdeling Wageningen, werd door de toneelgroep B.A.M. op 2 november het stuk „Harlekinade” van Rattigan opgevoerd en werd een cabaret onder de naam „Orgieday” ten tonele gebracht.
- De Vereniging van studenten in de Nederlandse Landbouw „Arvense” vierde haar 3e Lustrum met een film-avond op 29 november.
- De Wageningsche Studenten Koor- en Orkestvereniging gaf een gala-concert op vrijdag 21 december.
- Van 7 tot 10 februari 1963 vonden - voor het eerst in Wageningen - de Katholieke Studenten Dagen plaats, onder auspiciën van de Unie van Katholieke Studenten Verenigingen in Nederland. Een aantal lezingen werd gehouden over het thema: „Wereld als Gave en Opgave”.
- Ter gelegenheid van de Dies Natalis van Unitas Studiosorum Vadae gaf de toneelvereniging Abigone op 1 maart een gala-toneelvoorstelling van „De opgeschreven man” van Brendan Behan.
- De Wageningsche Studententoneelvereniging gaf op 3 april een galapremière van „Die Söhne des Herrn Prometheus” van Peter Hirsche.
- Van 9 tot 11 mei vond te Wageningen het 3e studententoneelfestival plaats, waaraan door studententoneelverenigingen uit een groot aantal universiteitssteden werd deelgenomen.
- De toneelgroep „De Zingende Tractor” behaalde op het Internationaal Toneelfestival te Nancy de eerste prijs met het stuk „Les victimes du devoir”.
- De Wageningsche Studenten Roeververeniging „Argo” vierde haar 10e lustrum met nationale roeiwedstrijden op 8 en 9 juni.
- Van 17 tot 22 juni vond voor de 3e maal de Agromisa-week te Wageningen plaats, waarvoor dit jaar 77 deelnemers hebben ingeschreven.
- Op 16 mei werd door Zijne Koninklijke Hoogheid Prins Bernhard het Congres van de Nederlandse Staatkundige Studentenfederatie te Wageningen geopend.